

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

ISTNIEJĄCE MOŻLIWOŚCI I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW UE NA RZECZ OBSZARÓW NATURA 2000 W OKRESIE 2014-2020

Departament Funduszy Ekologicznych,
Warszawa, 21 lutego 2019 r.

ISTNIEJĄCE MOŻLIWOŚCI I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW UE NA RZECZ OBSZARÓW NATURA 2000 W OKRESIE 2014-2020

Plan prezentacji

- Wprowadzenie;
- Aktualne możliwości finansowania projektów i podsumowanie efektów wsparcia ze środków europejskich
 - PO IiŚ 2014-2020
 - Program LIFE
 - MF EOG

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Działanie 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna - ukierunkowane głównie na wsparcie projektów służących ochronie różnorodności biologicznej, dotyczących przede wszystkim ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych zgodnie z PAF. Ponadto Środki przeznaczone są również m.in. na opracowanie instrumentów planistycznych dla obszarów Natura 2000 i parków narodowych oraz rozwój zielonej infrastruktury (przyczyniającej się do zwiększenia spójności sieci);

Całkowita **alokacja** przeznaczona na realizację działania – **ok. 626 mln zł**;

Projekty realizowane na terenie parków narodowych oraz obszarów Natura 2000.

Stan wdrażania działania 2.4

Wybór projektów współfinansowanych w ramach działania 2.4 następuje zarówno w drodze konkursowej, jak i pozakonkursowej:

- Liczba ogłoszonych naborów konkursowych – 15
- Liczba projektów pozakonkursowych (m.in. typ projektu: *wdrażanie działań o zasięgu ogólnokrajowym, realizowanych na obszarach Natura 2000*) – 8

- *Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód*

- *Kompleksowy projekt ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe*

- *Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*

Stan wdrażania działania 2.4

- Liczba zawartych umów o dofinansowanie łącznie dla obydwu procedur
– **128**
- Wartość dofinansowania dla projektów - **464,9 mln PLN**
- W naborach złożono **295** poprawnych formalnie wniosków na kwotę **1 036 mln PLN**. 106 wniosków zostało odrzuconych na etapie oceny merytorycznej, a 24 wnioski zostały wycofane przez samych wnioskodawców.

Stan wdrażania działania 2.4

- We wszystkich naborach dla typu 1a występował problem z małą skutecznością wnioskodawców. Prawie połowa (44%) wniosków poprawnych formalnie została odrzucona na etapie oceny merytorycznej I lub II stopnia, dodatkowo około 6% wniosków zostało wycofanych, a tylko dla około 50% złożonych wniosków podpisano umowy;
- Początkowo w WPZ (wersja z 23.07.2015) znajdowało się 10 projektów na łączną kwotę dofinansowania UE 269 mln PLN, natomiast do 31.12.2018 podpisano umowy dla 8 projektów na łączną kwotę dofinansowania 152,4 mln PLN.

Efekty realizacji działania 2.4

W zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej w ramach zawartych dotychczas umów o dofinansowanie efekty obejmują:

- ok. 35 tys. ha siedlisk objętych wsparciem w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (docelowo 130 tys.-150 tys. ha),
- w ramach ponad 60 projektów dedykowanych ochronie czynnej wspieranych jest ponad 100 gatunków wymienionych w załącznikach dyrektyw,
- opracowanie 288 dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody (PZO dla 283 obszarów Natura 2000),
- organizację 34 kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną, obejmujących zasięgiem prawie 30 mln osób,
- ośrodki edukacji ekologicznej w 13 parkach narodowych,

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – istniejące możliwości finansowania

- Nabór w trybie konkursowym wniosków, których przedmiotem jest opracowanie planów ochrony obszarów Natura 2000 i parków narodowych.
- Nabór skierowany do rdoŚ, parków narodowych i urzędów morskich.
- Alokacja 10 mln zł.
- Czas trwania naboru od 1 lutego do 29 marca br.

Więcej informacji na stronie naboru <http://poiis.nfosigw.gov.pl/skorzystaj-z-programu/zobacz-ogloszenia-i-wyniki-naborow-wnioskow/ochrona-przyrody-i-edukacja-ekologiczna/art,52,nabor-dla-dzialania-2-4-po-iis-2014-2020-2-4-3b-plany-ochrony-obszarow-natura-2000-i-parkow-narodowych.html>

Program działań na rzecz Środowiska i klimatu (LIFE) na lata 2014-2020

Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony Środowiska i klimatu.

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 1293/2013 ustanawiającego Program LIFE wśród celów ogólnych wskazano cyt.: *wspieranie przejścia w kierunku gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu, ochrona i poprawa jakości Środowiska oraz zatrzymywanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej, w tym wspieranie sieci „Natura 2000” i przeciwdziałanie degradacji ekosystemów.*

Całkowity budżet na lata **2014-2020** wynosi **3,5 mld EUR**.

Program działań na rzecz Środowiska i klimatu (LIFE) na lata 2014-2020

Podprogram	Obszary priorytetowe	Typy projektów (tradycyjnych)
Podprogram na rzecz środowiska	Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekt demonstracyjne ➤ projekty pilotażowe
	Przyroda i różnorodność biologiczna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekty dotyczące najlepszych praktyk ➤ projekt demonstracyjne ➤ projekty pilotażowe
	Zarządzanie i informacja w zakresie środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekty informacyjne, dotyczące zwiększenia świadomości i rozpowszechniania informacji
Podprogram na rzecz klimatu	Łagodzenie skutków zmiany klimatu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekty dotyczące najlepszych praktyk ➤ projekt demonstracyjne ➤ projekty pilotażowe
	Dostosowanie się do skutków zmiany klimatu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekty dotyczące najlepszych praktyk ➤ projekt demonstracyjne ➤ projekty pilotażowe
	Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekty informacyjne, dotyczące zwiększenia świadomości i rozpowszechniania informacji

Program działań na rzecz Środowiska i klimatu (LIFE) na lata 2014-2020 - istniejące możliwości

- W perspektywie 2014-2020 KE wsparła jak dotąd 31 polskich podmiotów realizujących projekty LIFE o całkowitych kosztach kwalifikowanych wynoszących ok. 179 mln zł i wartości dofinansowania ok. 108 mln zł, w tym 11 projektów dot. wsparcia obszarów sieci Natura 2000;
- Większość wspartych projektów stanowią przedsięwzięcia nieinfrastrukturalne (tzw. miękkie), związane z zarządzaniem i informacją w obszarze ochroną Środowiska i klimatu, jak również projekty związane z ochroną przyrody w szczególności na obszarach Natura 2000;
- Udział projektów dofinansowanych w ogólnej liczbie złożonych wniosków – ok. 10% (złożono 289 wniosków). Średnia dla UE wynosi ok. 13%.

Program działań na rzecz Środowiska i klimatu (LIFE) na lata 2014-2020 - istniejące możliwości

- W latach 2019 – 2021 brak dostępności Środków z programu krajowego na projekty związane z obszarami N2000;
- **Bariery wykorzystaniu Środków LIFE:** wysokie wymagania dotyczące zakresu, celów projektu oraz beneficjenta, wysoki poziom niepewności i ograniczona transparentność procesu oceny, obniżenie poziomu dofinansowania projektów przez KE w naborach 2018-2020, niewielka częstotliwość naborów oraz długi czas oceny.

Program działań na rzecz Środowiska i klimatu (LIFE) na lata 2014-2020 - istniejące możliwości

- Co roku publikowane są zaproszenia do składania wniosków, w tym roku na stronie agencji wykonawczej EASME: <https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/calls-proposals>.
- Najbliższy nabór rozpocznie się 14 marca i będzie skierowany do organizacji pozarządowych, które są zainteresowane pozyskaniem wsparcia w formie dotacji operacyjnej.
- Rozpoczęcie naboru wniosków **tradycyjnych zaplanowano na 4 kwietnia br.**
- W Podprogramie działań na rzecz Środowiska nabór wniosków odbywać się będzie dwuetapowo, podobnie jak rok wcześniej. W pierwszym etapie naboru składane będą koncepcje projektów w terminie do połowy czerwca.

Program działań na rzecz Środowiska i klimatu (LIFE) na lata 2014-2020 - istniejące możliwości

Intensywność dofinansowania ze Środków KE - 55%

Wyższe dofinansowanie:

- do 60% m.in. dla projektów zintegrowanych i przygotowawczych,
- do 75% dla projektów dot. gatunków i siedlisk priorytetowych.

Rola NFOŚiGW:

- Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE
- Program Priorytetowy „Współfinansowanie programu LIFE”

Co dalej - nowa perspektywa 2021-2027

- Trwają prace nad nowym rozporządzeniem ws. LIFE
 - Program LIFE będzie kontynuowany, w tym przewidziano dalsze finansowanie na rzecz sieci Natura 2000
 - Prawdopodobne jest zwiększenie budżetu i zakresu Programu

- Polityka spójności 2021-2027:
 - Prace nad CPR na zaawansowanym poziomie
 - Zmniejszenie budżetu programów zarządzania dzielonego
 - Oczekiwanie PL, aby istniały znaczne możliwości finansowania przyrody, w tym sieci Natura 2000

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

W ramach MF EOG 2009-2014 funkcjonował Program operacyjny PL 02 *Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów*.

W perspektywie 2009-2014 przeprowadzono 2 nabory wniosków o dofinansowanie projektów, w tym jeden z Funduszu Małych Grantów, przeznaczony wyłącznie dla organizacji pozarządowych na realizację projektów małych.

Dofinansowanie o łącznej wartości około 82,5 mln PLN otrzymało 61 projektów.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

W ramach programu zrealizowano projekt predefiniowany pn. „Różnorodność biologiczna i działania na rzecz ekosystemów – ogólnopolska kampania informacyjna podnosząca świadomość nt. różnorodności biologicznej”.

W wyniku realizacji projektów:

- Przeprowadzono 187 monitoringów obszarów Natura 2000,
- Zinwentaryzowano 14 inwazyjnych gatunków obcych,
- Zorganizowano konferencje i warsztaty dla 240 000 uczestników,

Zakończenie MF EOG 2009-2014 nastąpiło 31 grudnia 2017r.

